

[Landbrugsministeren.]

vil erkende. Og hvis man ikke kan faa en Deling, som er fuldt forsvarlig og fuldt rigtig, er det et Spørgsmaal, om det er klogt at gaa til en Deling. Jeg ser heller ikke nogen særlig stor Skade i, at man møder med et Underskud paa 40 000 Kr., hvis det er saaledes, at man ved disse Forsøg gør Landbruget saa stor Gavn, at det er forsvarligt. Forsøgsmejeriet og lignende Anstalter — men navnlig gælder det Forsøgsmejeriet — er jo dels en almindelig Virksomhed, dels en Forsøgsvirksomhed, og de giver Underskud, fordi man har denne Blanding. Men vi har netop her haft den Opfattelse, at det er klogt, at Staten foretager saadanne Forsøg og derved bidrager til at gøre Landmændene klogere og dermed ogsaa rigere. Og saa tror jeg ikke, man kan sige, at det, der betaales herfor, er for stort et Beløb.

Det ærede Medlem Hr. Julin udtalte — det findes Sp. 649 — Ønsket om, at jeg ikke alene vilde modtage et Andragende fra Lodsejerne ved Lammefjorden velvilligt, men ogsaa vilde søge at fremme Sagen. Jeg skal herom oplyse, at i det Andragende, som af Lodsejerudvalget er indsendt til Ministeriet, har man anslaaet Udgifterne ved Gennemførelsen af Projektet til en Udtørring af Lammefjorden, en Sænkning af Vandstanden saa betydelig, at Fjorden faktisk omtrent bliver udtørret, til ca. 203 000 Kr. Fra Statens Side blev der nedsat et sagkyndigt Udvalg til Bedømmelse af Forholdene. Dette Udvalg, der bestod af Statskonsulent K. Hansen som landbrugskyndig og Vandbygningsdirektør Lillelund som kyndig paa det tekniske Omraade, kom til det Resultat, at Udgiften vilde blive, ikke 203 000, men 560 000 Kr., men samtidig bedømte de Værdiforøgelsen eller Nyttevirkningen af Planens Gennemførelse til et Beløb af 770 000 Kr. — altsaa et fuldkomment forsvarligt og rentabelt Foretagende — og gjorde yderligere opmærksom paa, at denne Værdistigning efter deres Opfattelse og nøjeste Vurdering vilde fremkomme saaledes, at Halvdelen deraf vilde falde paa Søen, som nu ligger hen og ikke kan dyrkes, og Halvdelen paa de omliggende Arealer. Det ærede Medlem Hr. Julin sagde jo selv, at de omliggende Arealer er nu saa vandlidende, at de kun giver en Brøkdæl af det Udbytte, de kunde give. Men Lodsejerne har ingenlunde andraget om at faa Planen gennemført mod selv at yde noget Bidrag, og det forekommer mig i alt Fald, at dette Spørgsmaal først skal klares. Jeg kan dog ikke tænke mig, at det ærede Medlem, selv

om han bor i disse Egne, mener det er rimeligt, at Staten yder 560 000 Kr. for Opdyrkingen mod at faa Halvdelen af Overskuddet, og 280 000 Kr. skulde altsaa Lodsejerne indkassere blankt i Lommen. Jeg mener, det maa gaa som sædvanlig, Lodsejerne maa vise, at de ogsaa vil yde noget for at faa denne Fordel for dem selv, og saa kan de komme til Staten, om den vil være med til Udtørringen og den dermed forbundne Fordel og Risiko.

Flere ærede Medlemmer har gjort nogle Bemærkninger angaaende Landbrugets økonomiske Stilling, navnlig om de forbedrede Forhold, der heldigvis er indtruffet for Landbruget, og ligeledes om Aarsagerne til disse forbedrede Stilling. Det vil vist ikke være urimeligt, om ogsaa jeg for mit Vedkommende gør nogle Bemærkninger derom.

Det fremgaar klart og tydeligt af de Meddelelser, der er tilsendt os gennem det landøkonomiske Driftsbureau, at Landbrugets Forrentningsmulighed for 1927—28 var 1,8 pCt., og at den for 1928 er gaaet op til 6,2 pCt., altsaa 3½ Gang saa høj Forrentning af de Værdier, Ejendommene er ansat til til Ejendomsskyld og til Vurderingspris for Besættningens Vedkommende. Det er jo en betydelig Fremgang. Ganske vist gør det landøkonomiske Driftsbureau opmærksom paa, at ved den Vurderingssum, hvorom der er Tale, maa man, hvis man vil regne med den virkelige Handelsværdi, 20 pCt. højere op, end Ejendomsskylden gælder, og derved vil Forrentningsprocenten ikke blive saa høj som her opgjort, 6,2, heller ikke 1,8 i Fjor. Jeg gør opmærksom paa det sidste, fordi det ogsaa har sin store Interesse. Det er ikke ukendt i denne Sal, at en Række Medlemmer af Rigsdagen, ligesom en Række Landboere og andre, Gang paa Gang udtaler sig i den Retning, at de enkelte Landbrugsejendommers Værdi ikke ligger saa højt som Ejendomsskylden, og her kommer nu landøkonomisk Driftsbureau og gør opmærksom paa, at denne ligger i alt Fald 20 pCt. under de virkelige Værdier.

Naar der er Spørgsmaal om, hvilke Aarsagerne er til, at det gode Resultat for Landbruget er opnaaet, gør landøkonomisk Driftsbureau opmærksom paa, at det er den store Høst, de stigende Priser for Landbrugets Salgsvarer i Forhold til vore Importvarer og saa Nedgang i Arbejdsudgifter. Man viser ogsaa ved Tal, hvorledes det stiller sig, og nævner to Poster, som er medvirkende til Driftsudgifternes Nedsættelse. De stigende Priser betyder jo større Indtægt, men med Hensyn til Driftsudgifternes Ned-